

Інтерв'ю з Славою Степанівною Коржанівською

Інтерв'юер: Марчук Галина Степанівна

Респондент: Коржанівська Слава Степанівна (Футало) 14.01.1944 р.н.

Дата і місце: 20 квітня 2014 р, м. Луцьк

Транскрипт інтерв'ю: Галина Марчук

Г.С. Марчук (далі – Г.М.): Скажіть, будь ласка, де і коли Ви народилися?

С.С. Коржанівська (далі – С.К.): А на Старий новий рік, на Василя – 14 січня 1944 року в селі Озютичах, тоді казали Оздютичі. То тепер Локачинський район.

Г.М.: А чи Ви знаєте щось про вбитих циганів в часі війни?

С.К.: Та я ж родилася вже в той час коли фронт пішов від нас, німака вже гнали назад. В пелюхах була.

Г.М.: То може пізніше хто розказував що?

С.К.: Не. Так думаю, що такого не було. але про розстріл євреїв в нашому селі щось смутно пригадую таку розмову. Там біля могилок є пам'ятник тим побитим. А чого їх побили не знаю. Мені десь було 11 років, як батьки виїхали з села.

Г.М.: Може цигани жили у Вашому селі?

С.К.: А не, не жили. А тако трохи пригадую, йшли через село і таборилися на лузі. То десь були 50-ті роки (XX ст. – Г.М.). Біля нашого села протікає річка Турія і є озеро. Там такий був гарний луг. То там таборилися ті цигани.

Г.М.: А в чому вони жили. В шатрах?

С.К.: А не. Вони як їхали такими кибитками то так в них і жили. Старі циганки ходили селом – гадали, а чоловіки носили мотики, коси, серпи і з того вони жили. І малі циганчуки бігали селом, як би з нами бавитися, а самі дивилися де б поживитися якимось харчем і взяти що не так лежить.

Г.М.: І Ви з тими дітьми бавилися?

С.К.: Яке там бавилися. Ті дітиська так і старалися щось вхопити, босі, вимазані і, я так тепер думаю, що були голодні. Моя мама спекла хліб. З хлібом завжди дітям пекла такі невеличкі пляцки. Я такий пляцок поклала в кишеньку своєї сукеночки, бо був тільки з печі. А мама казали щоб не їла гарячого зразу. Десь вирвався малий циганчук, вихопив той пляцок і драпака. Я застовбеніла що він так нагло вкрав мені пляцка, бо тоже хотіла їсти. Я з ревом побігла за ним в табір. Тут вибігла молода циганка з таким галайкотанням, що я злякалася і ще сильніше розревілася.

Г.М.: Вона що, кричала на Вас?

С.К.: А не, стала заспокоювати мене, казала що її діти тоже хочуть їсти. А циганчук уже за той час того пляцка вм'яв. То та молодиця каже мені щоб я дала їй руку, то вона мені погадає за того пляцка. Що там вона вже мені гадала – не пам'ятаю, але те що я буду довго жити якимось запам'яталося. Мені в той час було може якихось 8-10 років.

Ага, так собі ще припомнила. То було десь вже восени як ті цигани під Озютичами стояли. Бо так ще запам'ятала, як стара циганка в такій широкій цвітастій спідниці гадала мамі. Казала що у мамі валет в дорозі. Я тоді не знала, що то таке валет, а вже старшою догадалася, що то вона говорила про меншого брата, мама тоді певно була в тяжі. Бо брат родився в 1953 році в лютому. Та циганка ще щось говорила, і ще щось говорила – вже не пам'ятаю. А таке врзалося в пам'ять. Бо мама часто казали, як так, то вже ж війни нема, як я вмру наглою смертю. То так ворожка сказала, що мама вмре не своєю смертю. То таки сталося через якихось 15 літ. Маму збила на смерть машина. Отаке то було гадання.

Не пам'ятаю, як і скільки часу, може тиждень чи більше тоді стояв той табір, і далі пішли в інше місце

Про розстріл циганів нічого не чула. А євреїв то за щось німці побили в селі. То вже Вам не доточу.